

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงจากระบบเศรษฐกิจที่เคยพึ่งพาผลผลิตจากภาคเกษตรกรรมเป็นรายได้หลักของประเทศไทย ไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาผลผลิตจากภาคอุตสาหกรรมและการบริการมากยิ่งขึ้น (อำนาจ วีรวรรณ , 2534) โดยเฉพาะตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2529 เป็นต้นมา อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในระดับที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆในโลก (วรวิทย์ เจริญเลิศ , 2534) จากปรากฏการณ์ดังกล่าว ทำให้มีผู้ทำนายเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยไว้ว่า ประเทศไทยมีศักยภาพที่จะก้าวเข้าไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรม (Newly Industrialized Country) กระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เป็นไปอย่างรวดเร็วดังกล่าว ทำให้เกิดการตื่นตระหนกแก่บุคคลทั่วไปทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน(วิวัฒน์ไชย อัดถากร , 2531) โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรในวงการศึกษารวมทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่รัฐบาลจะต้องมีการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนระบบการศึกษา ตลอดจนการวางแผนผลิตบุคลากรให้สนองตลาดแรงงานในอนาคตหรือให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของพลเมืองในสังคมที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไป(รณยุทธ จิตรดอน , 2528) ทั้งนี้ อานันท์ ปันยารชุน ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาประเทศไทยไปสู่สังคมอุตสาหกรรมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ ให้เป็นสังคมที่มีผู้รู้หนังสือโดยทั่วกันแม้แต่คนงานในระดับล่าง ทั้งนี้ก็เพื่อให้คนมีความสามารถที่จะใช้เครื่องจักรในโรงงานอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสวัสดิภาพ ระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา จะต้องส่งเสริมความคิดและทักษะเชิงวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เพื่อให้มีศักยภาพทางความคิดสูงรวมทั้งความสามารถทางการวิเคราะห์คำนวณการทำงานเป็นระบบหรือเป็นทีม เพราะสังคมอุตสาหกรรมเป็นสังคมที่เน้นการทำงานเป็นคณะ ไม่ใช่การทำงานคนเดียวในลักษณะเอกัตบุคคล(รัฐกร อัสตรธีรบุทธิ์ , 2532)

จากข้อมูลและแนวความคิดของบุคคล ดังกล่าวข้างต้นล้วนแต่มีความเห็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกันว่า ประเทศไทยจะปฏิเสธความเปลี่ยนแปลง

ทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกำลังจะเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรมได้ยากยิ่งความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นรวดเร็วเพียงใด ปัญหาทางสังคมต่างๆ ก็จะสะสมความซับซ้อนและรุนแรงมากยิ่งขึ้นโดยที่เห็นเด่นชัดที่สุดก็คือ ปัญหาการกระจายรายได้ระหว่างประชากรที่อยู่ในสังคมชนบทกับสังคมเมือง เพราะสังคมชนบทซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรมนั้นมักจะประสบปัญหาหลายด้านไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องแหล่งน้ำ หนี้สินที่ดินทำกิน หรือปัญหาผลตอบแทนทางด้านราคาผลผลิตที่ไม่เป็นธรรม เป็นต้น (เสนห์ จามริก , 2531) ความกดดันจากปัญหาต่างๆ เหล่านี้ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ภาคเกษตรกรรมในชนบทขยายตัวไม่สอดคล้องกับความเจริญเติบโตของโครงสร้างทางเศรษฐกิจในสังคมเมือง และก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องกับโครงสร้างการจ้างงานซึ่งทำให้ชุมชนในชนบทต่างอพยพไปหางานทำในเขตเมืองหลวง เขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร หรือเขตเมืองหลักในภูมิภาคต่างๆของประเทศ โดยคิดว่าการอพยพย้ายถิ่นฐานจากภูมิลำเนาเดิมเพื่อหางานทำจะทำให้มีรายได้และมีฐานะความเป็นอยู่ของตนสูงขึ้นกว่าเดิม (เอนก นาคะบุตร , 2531) แต่ปรากฏว่าการอพยพแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองได้ก่อให้เกิด ปัญหาแรงงานขึ้นดังที่ปรากฏเป็นข่าวตามสื่อมวลชนบ่อย ๆ เพราะถึงแม้ว่าตัวเด็กเองจะ ไม่มีความประสงค์ที่จะทำงานก่อนวัยอันควร แต่ด้วยสภาพความจำเป็นทางเศรษฐกิจของครอบครัวและการไม่มีทางเลือกอื่นในสังคมเขาเหล่านั้นจึงจำเป็นต้อง ไปประกอบอาชีพตาม โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ต้องการแรงงานราคาถูกไว้ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมของตน ถึงแม้ว่าจะมีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำก็ตาม (อรรณพ จินะวัฒน์ , 2529)

จากการสำรวจสถิติแรงงานของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทยในปีพุทธศักราช 2532 นั้นพบว่า จากจำนวนลูกจ้าง 545,401 คนของโรงงานอุตสาหกรรม 10,374 แห่ง ในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานครยังมีแรงงานถึงร้อยละ 49 ที่มีวุฒิเพียงระดับประถมศึกษาและในจำนวนแรงงานเหล่านี้ ร้อยละ 96 ต้องปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวกับการผลิตและงานช่างโรงงาน (กรมแรงงาน, 2532) ซึ่งงานเหล่านี้จะต้องใช้ทักษะและความสามารถซึ่งสะสมโดยใช้ประสบการณ์เป็นเวลานานกว่าจะ ได้ค่าตอบแทนพอที่จะยังชีพได้ ข้อมูลที่ปรากฏดังกล่าวนี้ ทำให้เราปฏิเสธได้ยากยิ่งว่ายังมีประชากรจำนวนมาก ที่ไม่มีโอกาสจะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาให้สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับซึ่งรัฐจัดให้ จากสถิติของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อปีพุทธศักราช 2533 จำนวน 1,111,274 คน มีนักเรียนเพียง 531,387 คนเท่านั้นที่ได้เรียนหนังสือต่อส่วนอีก 579,887 คน (สถิติการศึกษาฉบับย่อ , 2533) ก็จะไหลเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ทั้งภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรมทันที ทั้งที่ยังขาดทักษะและการพัฒนาฝีมือซึ่งทำให้ได้รับค่าจ้างและรายได้ต่ำ รวมทั้งขาดอำนาจที่จะต่อรองหรือเรียกร้องสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายจากนายจ้าง (นิคม จันทรวิฑูร , 2532)

นอกจากนี้ พนม พงษ์ไพบูลย์ (อ้างถึงใน อุทุมพร จามรมานและคณะ , 2532) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พูดถึงนโยบายการศึกษาชาติไว้ว่า นโยบายการศึกษาชาติควรปรับให้สนองความต้องการสังคมในปัจจุบัน แนวโน้มที่จะเกิดในอนาคตจะเห็นได้จากการที่ไทยจะกลายเป็นศูนย์กลางสำคัญ ๆ ของโลก ในหลาย ๆ อย่างในอนาคตโดยเฉพาะภาคเศรษฐกิจ จะมีบริษัทใหญ่ ๆ ในโลกมาเปิดสาขาการผลิตในไทยเพราะเหตุผลที่ว่าไทยมีแรงงานฝีมือ และมีอัตราการรู้หนังสือของประชากรมากกว่าประเทศอื่นในเอเชียอาคเนย์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนงานการศึกษาชาติ ปี พ.ศ. 2520 หลายจุดทบทวนให้สอดคล้องกันทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษาซึ่งคนยอมรับว่าแผนการศึกษาชาติปี พ.ศ. 2520 มีหลายส่วนที่ยังขาด แต่หลายอย่างก็มีการเขียนไว้แล้วแต่ยังไม่มีการปฏิบัติ เพราะขณะนี้ระบบการศึกษายังแบ่งเป็นส่วน ๆ ไม่ว่าจะ เป็นระบบในหรือนอกโรงเรียนหรือระดับใดก็ตาม ควรสามารถให้บริการการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และอาชีพให้ประชาชนสามารถมีชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้

เมื่อพิจารณาถึงประเทศในเขตเอเชีย - แปซิฟิก ที่ได้กลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่แล้ว เช่น สิงคโปร์ ไต้หวัน หรือเกาหลี ก็ตาม รัฐบาลของประเทศเหล่านี้ได้ให้ความสนใจและทุ่มเทต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการอ่านออก เขียนได้ สุขภาพอนามัย รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมเป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่ผู้นำประเทศเหล่านี้ได้ตระหนักว่าเป็นสิ่งที่มีผลโดยตรงต่อการแก้ปัญหาความยากจนและการเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงาน ก็คือการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษที่ 1950-1960 และแม้แต่ในปัจจุบันประเทศเหล่านี้ก็ยังตั้งงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาสูงถึงร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งหมด (อานวย วีรวรรณ , 2534) ทั้งนี้เพราะ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าการให้การศึกษาในระดับประถมศึกษาแก่ประชาชนเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมประชากรให้มีความรู้ความสามารถพื้นฐานและทักษะที่จำเป็น ตลอดจนเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งให้เด็กเรียนที่จบระดับประถมศึกษาสามารถปรับตัวให้ทันต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลงด้วย

แม้แต่รัฐธรรมนูญของหลายประเทศก็ได้ระบุถึงความสำคัญในการจัดการ
 ประถมศึกษาไว้ด้วย ความสำคัญของการประถมศึกษาที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นสิ่งที่
 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ของนักเศรษฐศาสตร์การศึกษาที่พบว่าอัตราผล
 ตอบแทนของการจัดการประถมศึกษาในประเทศไทยนั้นสูงถึงร้อยละ 31 ซึ่ง
 สูงกว่าการศึกษาระดับอื่นๆ (Mark Blaug อ้างถึงในพฤทธิ คิริบรรณพิทักษ์ ,
 2528) ดังนั้นการศึกษาความต้องการของกลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
 และครูประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเขตที่มีนักเรียนจบ
 การศึกษาระดับประถมศึกษาและต้องเข้าประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม
 เป็นจำนวนมาก ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดย
 เฉพาะนักเรียนเหล่านี้เป็นผู้ที่ด้อยโอกาสและมีความจำเป็นทางเศรษฐกิจให้
 สามารถมีความรู้ มีทักษะคุณธรรมและจริยธรรม ผ่านการประถมศึกษาที่รัฐจัดให้
 ซึ่งเป็นทางเลือกทางเดียวที่เขามีโอกาสได้รับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาด้าน
 ความรู้พื้นฐาน ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรมตามความต้องการของกลุ่มผู้ประกอบการ
 อุตสาหกรรมและครูประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นตัวอย่างประชากรที่มี
 ตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันในโรงงานอุตสาหกรรม มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน
2. สถานที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม และโรงเรียนที่ตัวอย่าง
 ประชากรสังกัดอยู่ ไม่มีผลให้เกิดข้อแตกต่างในการตอบแบบสอบถาม

ขอบเขตของการวิจัย

1. คุณลักษณะที่ทำการศึกษาประกอบด้วย คุณลักษณะด้านความรู้พื้นฐาน
 คุณลักษณะด้านทักษะ คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการ
 อุตสาหกรรม และครูประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

อุตสาหกรรม หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินงานโดยใช้เงินลงทุน

และแรงงานมาทำการผลิตหรือแปรรูปวัสดุสิ่งของ ให้เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเพื่อการค้า โดยมีโรงงานเป็นที่ทำการผลิตในที่นี้จะหมายถึงอุตสาหกรรมโรงงานเท่านั้น

คุณลักษณะ หมายถึงลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ประถมศึกษาในด้านความรู้พื้นฐาน ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเข้าทำงานในแหล่งอุตสาหกรรม

ความรู้พื้นฐาน หมายถึง ความรู้ทางด้านการใช้ภาษาไทยและการสื่อสาร ความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์ ความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเบื้องต้น ความรู้ทางด้านกระบวนการวิทยาศาสตร์และความรู้ทางด้านงานอาชีพ ความรู้ทางด้านอาชีวสุขภาพและอุบัติเหตุ ความรู้ทางด้านสภาวะแวดล้อม ความรู้ทางด้านกฎหมายและแรงงาน ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้และปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพซึ่งหมายรวมถึงทักษะด้านกล้ามเนื้อ และทักษะการคิด

คุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง คุณสมบัติด้านความประพฤติ ความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำที่ถูกต้องตามเกณฑ์ของศาสนา ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา หมายถึง นักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้ว เข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หมายถึง เจ้าของกิจการหรือกลุ่มผู้บริหารระดับสูงของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร

ครูประถมศึกษา หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร

เขตปริมณฑล หมายถึง พื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาภายใต้ผังเค้าโครงปริมณฑลกรุงเทพมหานคร อันประกอบด้วยจังหวัด 5 จังหวัดได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการและสมุทรสาคร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบคุณลักษณะของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตามความต้องการของกลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และ ครูประถมศึกษาในเขต

ปริณิพทล กรุงเทพมหานคร

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาให้สอดคล้องกับ
ความเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม

3. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการ
การวางแผนการจัดการประถมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ